

(Политика, 06.03.2009)



Једино место где влада може добити пун мандат за нову политику у новим околностима јесте скупштина. А ова се забавља крађом и прекрађом посланичких оставки.

Важне расправе требало би да се воде на важним местима. Ако је криза, све дубља по социјалним последицама, постала предмет разговора у нашим кућама зашто није предмет расправе у народној кући? И колико ће то да кошта друштво, чак и у смислу даљег урушавања темељних демократских правила и угледа институција.

Тродневна копаоничка расправа, названа и „српским Давосом“, добра је прилика, осим за скијање, и за размену мишљења компетентних о српском одговору на светску кризу, али није сала хотела „Гранд“ сала Народне скупштине.

Питање је, дакле, да ли се у Србији адекватно политички говори о кризи или је то препуштено само експертима и онима који су умислили да су експерти, да ли се као друштво адекватно односимо према све извеснијим политичким последицама кризе и траумама које остају иза ње.

Српски парламент је у перманентној блокади. Београдски, такође. Пословничко-реторске заврзламе као да су једина тачка дневног реда. У парламенту, у ствари, имамо интересне групе, а политичка контрола поступака власти препуштена је онима који јесу власт— влади и председнику. Јавност, као контролни механизам поступака власти, никад овде није била изграђена довољно и јавља се као корективни фактор поступака политичара тек у тренутку кад букне нека афера, а ова убрзо буде замењена другом, друга трећом...

Зато ником неће запарати уши изјава Бориса Тадића да је његов посао, као председника државе, да „доноси тешке одлуке” и да ће „то радити” и да га „апсолутно не занима” каква ће му бити популарност на крају тог посла.

Прећутан пристанак на проширено овлашћење Бориса Тадића, мимо оног које му по Уставу припада као председнику државе, јавља се, донекле, и као последица одсуства добре воље других актера да доносе тешке одлуке и да, макар реторски, кажу да ће жртвовати популарност зарад општег добра.

Тако ми сада на делу имамо пузајућу промену политичког устројства и нисам склон да кажем да је то последица Тадићевих амбиција и карактера.

С једне стране, имамо прегломазну и хетерогену владу, састављену на принципима очекиваног напретка и повећане социјалне улоге државе. То није влада која може адекватно да одговори на кризу. Примера ради, на Копаонику већ се чула идеја да треба укинути министарство за НИП (Национални инвестициони план) јер је сврха те канцеларије подстицање јавне потрошње, а њу би требало смањивати. Не спорим, рецимо, потпредседничку функцију Јована Кркобабића, али је он у владу ушао с идејом да се стара о повећању пензија, а како сада ствари стоје, дакле ако се прилике не погоршају, уместо 12, пензионери ће ове године примити 9,5 пензија. Ова влада направљена је на једној врсти погодбе, а свет се већ на почетку њеног мандата окренуо наопако. Једино место где влада може добити пун мандат за нову политику у новим околностима јесте скупштина.

А ова се забавља крађом и прекрађом посланичких оставки. Једном их је лидер напредњака, Томислав Николић, тобож изгубио, а сада је део тих оставки, шеф „радикала у отаџбини” Драган Тодоровић тобож пронашао. И скупштински живот преселиће се, по ко зна који пут, у Административни одбор, где се, по природи ствари, не доносе стратешке одлуке о кључним друштвеним проблемима.

Тако нам је остао само Борис Тадић и он, хтео не хтео, попуњава празан простор српске политике, а слутим још да има подоста оних који једва чекају да се оклизне, с тим што не бих рекао да та очекивања постоје само код оних који су у опозицији.

Постоји реална бојазан да ће економска криза оставити у Србији и дугорочне политичке последице. Оно што се сада јавља као девијација временом може да прерасте у политичку реалност.

*главни уредник недељника „Време”*